

**Методичні рекомендації
щодо навчання змісту предмета «Інформатика»
у 2022-2023 навчальному році**

У 2022-2023 навчальному році навчання змісту предмета «Інформатика» здійснюється в умовах правового режиму воєнного стану на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого підходів, відповідно до Законів України «Про освіту» [1] і «Про повну загальну середню освіту» [2].

У залежності від безпекової ситуації в кожному населеному пункті, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», освітній процес з інформатики може відбуватися: в очному режимі; дистанційному режимі; за змішаною формою.

У процесі навчання інформатики рекомендуємо дотримуватися сигналів оповіщення: «Повітряна тривога», «Загроза артобстрілів», щоранку о 9.00 згадувати хвилиною мовчання загиблих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

З метою саморегулювання психоемоційних станів у дітей, запобіганню виникнення тривожних станів і панічних атак у школярів, підготовки до проведення уроків в умовах воєнного стану, доцільно:

- опрацювати методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій» (<https://cutt.ly/dFpL5j1>);

- використовувати матеріали, розміщені на сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://cutt.ly/UFpACXA>);

- опрацювати матеріали проєкту психологічної підтримки «Поруч» (<https://poruch.me/>);

- використовувати матеріали «Психологічна підтримка педагогів» Державної служби якості освіти України (<https://bit.ly/3yDqxJY>).

У разі погіршення епідеміологічної ситуації в Україні, із метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), рекомендуємо дотримуватися протиепідеміологічних вимог у закладах загальної середньої освіти під час карантину згідно з Постановою Міністерства охорони здоров'я від 06.09.2021 № 10 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Організацію дистанційного навчання з інформатики, у разі карантинних обмежень, наявності безпосередньої небезпеки, рекомендуємо здійснювати відповідно Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти [3], затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання», зареєстрованого в Міністерстві юстиції 28.09.2020 за № 941/35224.

У 2022-2023 навчальному році навчання інформатики (6-11 клас) закладів загальної середньої освіти має здійснюватися за чинними програмами, розміщеними на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua):

6-9 класи (які вивчали інформатику у 2-4 класах) – Інформатика 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (<https://cutt.ly/fZhIRW8>);

8-9 класи – Навчальна програма курсу «Інформатика», 8-9 класи (поглиблене вивчення) (<https://cutt.ly/bZhIK6G>);

10-11 класи – Інформатика. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту) (<https://cutt.ly/fZhOzzl>);

10-11 класи – Інформатика для 10-11 класів (профільне навчання) <https://cutt.ly/CZhOffN>

Методичні рекомендації щодо навчання інформатики у 6-11 класах, надані у листі Міністерства освіти і науки України від 22.09.2021 № 1/9-482 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2021-2022 навчальному році», залишаються чинними у 2022-2023 навчальному році.

Електронні версії підручників з інформатики розміщено на сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України (<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>).

Для проведення уроків інформатики класи діляться на підгрупи відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (із змінами, унесеними згідно з наказом Міністерства освіти України від 09.10.2002 № 572 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128», наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 № 921 «Про внесення зміни до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128», наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 № 401 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128».

Звертаємо увагу на реалізацію прикладної спрямованості навчального предмета «Інформатика» під час виконання запланованих відповідних тематичних практичних робіт, розв'язання компетентнісних задач, виконання індивідуальних і групових навчальних проєктів.

Опанування змісту навчального матеріалу з інформатики забезпечується застосуванням різних форм (індивідуальної, парної, групової

й колективної) організації діяльності учнів та інноваційних методів навчання: активних, інтерактивних проблемних, евристичних, дослідницьких, методу проєктів.

Важливим чинником розвитку ключових компетентностей учнів є інтегрованість змісту уроку інформатики, що зумовлює:

- проблемну орієнтованість пропонованих на уроках завдань, що стимулює дискусію, обговорення, пошук різноманітних джерел інформації;
- зв'язок змісту уроку з реальним життям;
- практичну значущість інформації, що знаходить підтвердження через реальні факти та в змодельованих на уроці ситуаціях.

Зазначаємо, що на опанування тем змістової лінії «Моделювання, алгоритмізація та програмування» має приділятися не менше 40 % навчального часу в 6-8 класах і не менше 30 % у 9 класі (відповідно до навчальної програми з інформатики «Інформатика. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів» (<https://cutt.ly/fZhIRW8>)).

Методи навчання алгоритмізації та основ програмування обираються відповідно до рівня підготовки учнів, умов навчання й поставлених навчальних завдань.

Вибір апаратного та програмного забезпечення для використання на уроках інформатики здійснюється з урахуванням необхідності досягнення зазначених у навчальній програмі результатів навчання, технічних можливостей закладу загальної середньої освіти, форми навчання (очна чи дистанційна), за умови відповідності його вимогам нормативних документів.

Для успішного виконання вимог навчальної програми рекомендовано підключення комп'ютерного класу до швидкісного Інтернету з використанням відповідних фільтрів та брандмауерів для унеможливлення доступу учнів до сайтів, що містять негативний контент.

Дотримання санітарно-гігієнічних норм та безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу регламентуються наказом Міністерства охорони здоров'я від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за № 1111/35394:

- чергування видів навчальної діяльності під час проведення навчального заняття;
- безперервна тривалість навчальної діяльності з технічними засобами навчання впродовж навчального заняття для учнів 5 класів – не більше 20 хвилин;
- проведення вправ із рухової активності та вправ гімнастики для очей після занять із застосуванням технічних засобів навчання (додаток 3 «Комплекси вправ з рухової активності та комплекс вправ гімнастики для очей» до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (пункт 22 розділу III) [5].

Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в кабінеті інформатики здійснюється відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників

освітнього процесу в установах і закладах освіти [4], затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552.

З метою організації самоосвітньої діяльності вчителя інформатики в умовах оновлення змісту освіти, рекомендуємо Інтернет-ресурси та освітні онлайн-середовища:

- <http://courses.prometheus.org.ua/> – онлайн-курс критичного мислення;
- <http://interactive.ranok.com.ua/> – інтерактивне навчання видавництва «Ранок»;
- <http://www.yakistosviti.com.ua/> – український проект «Якість освіти»;
- <http://www.airo.com.ua/> – Академія інноваційного розвитку освіти;
- <https://courses.ed-era.com/> – студія онлайн освіти;
- <http://osnova.d-academy.com.ua/> – Дистанційна Академія;
- <http://teach-hub.com> – Дистанційна Академія «TeachHub».

Продуктивна самоосвітня діяльність учителя інформатики є необхідною умовою професійного зростання педагога та запорукою його успішної практичної діяльності.

Використані та основоположні джерела

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>
4. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>.
5. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>.

Методист навчально-методичного
відділу координації освітньої діяльності та
професійного розвитку Сумського ОІППО

Т.В. Світлова

(Підпис наявний в оригіналі)